

มาช่วยกัน .. สร้างสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อสุขภาพกันเถอะ

สังคมทุกวันนี้เต็มไปด้วยอาหารที่เสี่ยงต่อสุขภาพ น้ำหวาน น้ำอัดลม ขนมขบเคี้ยว (junk food) ที่อุดมไปด้วยไขมันเลวและน้ำตาล นอกจากนี้ ยังมีกลไกการตลาดของภาคธุรกิจที่พยายามสร้างกระแสความนิยม ดึงดูดให้ประชาชนหันมาสนใจอาหารเสี่ยงต่อสุขภาพเหล่านั้น ด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ โฆษณา โดยเฉพาะการใช้ดารารับเป็นพรีเซ็นเตอร์ กิจกรรมส่งเสริมการขายในชุมชน ออกร้านโปรโมชั่นลดแลกแจกแถม การออกแบบสินค้าให้น่าสนใจหรือสื่อความหมายในเชิงบวก เช่น ลูกอมที่มีรูปร่างเป็นแปรงสีฟัน ยาสีฟัน เป็นต้น

restorative cycle) ถึงจะแปร่งฟันดีแค่ไหน ใช้ฟลูออไรด์บ่อยแค่ไหน ก็ช่วยได้แคในระดับหนึ่งเท่านั้น

การแก้ไขพฤติกรรมบริโภคหวานของประชาชนจึงเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของวิชาชีพทันตกรรม อย่างไรก็ตาม การให้ความรู้แก่ประชาชนย่อมไม่สามารถต่อยอดกับกลยุทธ์ของภาคธุรกิจได้ หลักฐานเชิงประจักษ์

กลยุทธ์การตลาดต่าง ๆ ของภาคธุรกิจ (เช่น จำกัดการโฆษณา ห้ามดารารับโฆษณาอาหาร-ขนม ห้ามการตลาดในโรงเรียน ฯลฯ) มีมาตรการภาษี เพื่อเพิ่มต้นทุนของสินค้าเสี่ยง และมาตรการสนับสนุนต้นทุนของสินค้าที่ดีต่อสุขภาพ (subsidization) ตลอดจนการรณรงค์สร้างกระแสสังคมให้เกิดเป็นค่านิยมใหม่ในระดับประเทศ (เช่น การรณรงค์เรื่องบุหรี่

มากมายยืนยันว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและกระแสสังคมมีพลังมากกว่าความสำนึกและความพยายามปรับปรุงพฤติกรรมตัวเองของคนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่เสียสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับล่าง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงและมีฟันผุมาก) ดูกันง่าย ๆ ว่าถ้าการมีความรู้เพียงพอสำหรับการมีพฤติกรรมที่ดี บุคลากรด้านสุขภาพคงจะมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีกันถ้วนหน้า แต่ในความเป็นจริง ถึงรู้ว่าไม่ควรบริโภค แต่มาวางค่ออยู่ตรงหน้า แถมด้วยโปรลดแลกแจกแถม เกมเทรดของสังคมหมู่พวกเข้าไป ก็คงอดใจไม่ไหว

ในประเทศไทย) มาตรการในระดับประเทศดังกล่าวสามารถช่วยปรับปรุงพฤติกรรมของประชาชนส่วนใหญ่ได้ แต่การขับเคลื่อนต้องอาศัยระยะเวลา จังหวะ และขึ้นกับบริบทของประเทศ อย่างไรก็ตาม การสร้างสิ่งแวดล้อมและค่านิยมด้านสุขภาพไม่ได้จำกัดแค่ในระดับประเทศเท่านั้น สังคมทุกระดับสามารถดำเนินการได้เช่นกัน ถือว่าเป็นงานต้นน้ำและกลางน้ำในระดับพื้นที่ **พื้นที่สุขภาพ (Healthy setting)** ที่เกิดขึ้นย่อมจะมีผลต่อพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่นั้น

ปฏิเสธไม่ได้ว่า กลยุทธ์ทางการตลาดเหล่านั้น ส่งผลต่อพฤติกรรมของประชาชน หลักฐานเชิงประจักษ์มากมายยืนยันหนักแน่นว่า สิ่งแวดล้อม (ของกิน ของใช้ สถานที่) ที่มีให้-ใช้ง่าย-สบายกระเป๋า (Available, Accessible, Affordable (3A)) และกระแสสังคม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น หากสังคมมีสิ่งแวดล้อมและกระแสนิยมสนับสนุนอาหารหวาน ประชาชนในสังคมก็จะมีพฤติกรรมบริโภคหวาน และมีโรคฟันผุตามมา และตามมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (อุดแล้วก็ผุดต่อ รุญใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ จาก O-filling เป็น OM .. MOD .. MODBL .. RCT .. Crown .. Extraction & Bridge .. Abutment ผู้ รื้อ Bridge ... เรียกว่า Vicious

การขับเคลื่อนงานในระดับต้นน้ำและกลางน้ำ (Up-Midstream) เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมและค่านิยมให้เอื้อต่อพฤติกรรมสุขภาพ จึงเป็นงานที่สำคัญของวิชาชีพด้านสาธารณสุข หลายประเทศมีกฎหมายควบคุม

